

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΕΛ ΑΒΙΒ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ενημερωτικό Δελτίο
E-News Letter

Τεύχος 14ο 1-31/3/2021

Δευτέρα 31-3-2021

Εξωτερικό εμπόριο Ισραήλ κατά το πρώτο δίμηνο 2021

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία του Ισραήλ το πρώτο δίμηνο του 2021 οι εξαγωγές αγαθών του Ισραήλ μειώθηκαν σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2020 κατά 12% ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 7%. Ειδικότερα οι εισαγωγές ανήλθαν σε 6,6 δις \$ και οι εξαγωγές σε 13,3 δις \$.

Οι εισαγωγές από την ΕΕ αυξήθηκαν κατά 13,8%, από την Ασία 18,9%, 22,79% από την Ασία και από την Ωκεανία 45,3%. Είναι αξιοσημείωτο ότι οι εξαγωγές το ίδιο διάστημα εξακολούθησαν να μειώνονται, σε συνέχεια της πρωτικής πορείας όλο το 2020, από την Β. Αμερική κατά 52,1% (ειδικώς από τις ΗΠΑ κατά 53,9%) και από την Κεντρική Αμερική κατά 17,8%. Ειδικότερα οι εξαγωγές και εισαγωγές από και προς το Ισραήλ ανά γεωγραφική περιφέρεια το πρώτο δίμηνο 2021 ήταν ως ακολούθως:

ΧΩΡΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
	δις \$	ΙΑΝ-ΦΕΒ 2021	ΙΑΝ-ΦΕΒ 2020	%	ΙΑΝ-ΦΕΒ 2021	ΙΑΝ-ΦΕΒ 2020	%
Σύνολο		13,4	12,4	7	8,6	9,7	-13
Ε.Ε.		4,8	4,2	13,8	2,2	3,3	-
Ασία		3,7	3	18,9	2,1	1,8	18,8
ΗΠΑ		1,2	1,9	-53,9	1,2	2,4	-7
Αφρική		51,8 εκ. \$	58,8 εκ. \$	-13,5	106,5 εκ. \$	104,7 εκ. \$	1,6
Β. Αμερική		1,3	2	-52,1	2,5	2,7	-7,3
Κ. Αμερική		10,1 εκ. \$	11,9 εκ. \$	-17,8	17,8 εκ. \$	20 εκ. \$	-
Ν. Αμερική		158,4 εκ. \$	122,3 εκ. \$	22,8	191,4 εκ. \$	219,3 εκ. \$	-15
Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες		811,5 εκ. \$	687,8 εκ. \$	15,2	400,4 εκ. \$	509,1 εκ. \$	-27,1
Ωκεανία		53,4	29,2	45,3	86	83	3,6

Είναι σαφές ότι ακόμα δεν έχουν αποκατασταθεί οι ροές εμπορίου που το Ισραήλ διατηρούσε με σημαντικές αγορές, όπως εκείνη των ΗΠΑ και της Λατινικής Αμερικής. Παράλληλα έχει παρατηρηθεί η σημαντική αύξηση εισαγωγών καθώς η υστέρηση των εμπορικών ροών του περασμένου έτους έχει δημιουργήσει ανάγκες στην εσωτερική αγορά του Ισραήλ σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό όμως που συμβαίνει είναι ότι αντίστοιχος δεν έχει αυξηθεί η ροή των ισραηλινών εξαγωγών, καθώς οι χώρες προορισμοί είτε ακόμα ταλανίζονται από την πανδημία, είτε δεν έχει αποκατασταθεί σταθερή αεροπορική σύνδεση, που είναι απαραίτητη καθώς το Ισραήλ πραγματοποιεί το 85% των εξαγωγών του με αερομεταφορές.

Η Ελλάδα το δίμηνο αυτό πραγματοποίησε εξαγωγές ύψους 68,9 εκ. \$, υψηλότερες σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2020 που ήταν 58 εκ. \$. Ειδικότερα το διμερές εμπόριο Ιαν.-Φεβ. 2021 εξελίχθηκε ως κατωτέρω:

εκ. \$	Ιαν.-Φεβ. 2021	Ιαν.-Φεβ. 2020	%
Εξαγωγές	68,9	58	15,8
Εισαγωγές	61,2	88,6	-44,8
Ισοζύγιο	10,9	-30,6	381
Όγκος εμπορίου	130,1	146,6	-12,2

Είναι χαρακτηριστικό ότι το δίμηνο αυτό το διμερές εμπορικό ισοζύγιο κατέστη θετικό για την Ελλάδα, καθώς οι ισραηλινές εισαγωγές υποχώρησαν κατά 44,8%.

Η Ελλάδα στο α' δίμηνο εμφανίζεται στην 26^η θέση, ανάμεσα σε 123 χώρες που εξάγουν στο Ισραήλ. Σημειώνεται ότι οι ΗΠΑ παρά τη σημαντική μείωση των εξαγωγών τους εξακολουθούν να διατηρούν την πρώτη θέση στον κατάλογο των εξαγωγών προς το Ισραήλ, ενώ η Ελλάδα με ποσοστό αύξησης 15,8% είναι αυτή που στην παρούσα συγκυρία έχει την μεγαλύτερη εξαγωγική ροπή από τις χώρες ΕΕ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

◆ Εξωτερικό εμπόριο Ισραήλ το α' δίμηνο 2021	σελ. 1
◆ Άρση περιοριστικών μέτρων πραγματοποίησης εισερχομένων πτήσεων	σελ. 2
◆ Θετική αξιολόγηση Οίκου Standard & Poor's	σελ. 2
◆ Διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος Ισραήλ	σελ. 3
◆ Προβλήματα σε λιμένες του Ισραήλ	σελ. 3
◆ Ημερίδα για θέματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	σελ. 4
◆ Προβλήματα συγκέντρωσης της οικονομίας στο Ισραήλ	σελ. 4
◆ Σημαντικές επενδύσεις σε κλάδο εταιρειών τεχνολογίας	σελ. 5
◆ Συναλλαγματικά διαθέσιμα Ισραήλ	

Άρση περιοριστικών μέτρων πραγματοποίησης εισερχομένων πτήσεων

Από την Τρίτη 16 Μαρτίου, θα επιτρέπονται οι πτήσεις από το Ισραήλ από όλους τους προορισμούς στον κόσμο. Η κυβέρνηση έλαβε την απόφαση κατά τη διάρκεια υπουργικού συμβουλίου αργά το βράδυ της παρελθούσας Κυριακής. Ωστόσο παρά την απόφασή αυτή, να συμπεριληφθούν όλοι ανεξαιρέτως οι προορισμοί παγκοσμίως, θα εξακολουθήσει να παραμένει το ανώτατο όριο των 3.000 επιβατών που επιτρέπεται να εισέρχονται στη χώρα ημερησίως.

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς για τη λειτουργία των αεροδρομίων στο Ισραήλ (βλ. σχετ. έγγραφο), που ισχύουν έως τις 20 Μαρτίου, οι πτήσεις που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν αφορούσαν μονάχα ένα περιορισμένο αριθμό πόλεων, όπως η Νέα Υόρκη, το Παρίσι, Φρανκφούρτη, Λονδίνο, Κίεβο, Τορόντο, Χόνγκ Κόνγκ, Αθήνα, Ρώμη, Μόσχα και Αντίς Αμπέμπα. Η αλλαγή αναμένεται να διευκολύνει την επιστροφή των Ισραηλινών από το εξωτερικό ώστε όσοι επιθυμούν να ψηφίσουν στις προσεχείς εκλογές της 23ης Μαρτίου να το πραγματοποιήσουν ακολούθως.

Οι αρμόδιοι Υπουργοί είχαν επίσης επανεκτιμήσει το ανώτατο όριο καθημερινών αφίξεων, με σκοπό να το αυξήσουν, αλλά τελικά αποφάσισαν να μην το κάνουν, λόγω της αντίθεσης των στελεχών του Υπουργείου Υγείας. Επιπλέον, σύμφωνα με τους νέους κανόνες, το Υπουργείο Υγείας διατηρεί την εξουσία να ακυρώσει μια συγκεκριμένη πτήση εάν πιστεύεται ότι θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία!

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης να επιτρέψει τη δυνατότητα των νέων να οργανώνουν ημερήσιες εκδρομές σε εξωτερικούς χώρους και ενέκρινε την λειτουργία "Traffic Light", η οποία αξιολογεί τα επίπεδα μόλυνσης στις πόλεις και χρησιμοποιείται για να καθορίσει κατά πόσον τα σχολεία μπορούν να ανοίξουν. Σημειώνεται ότι αρχικώς η εν λόγω πολιτική είχε προωθηθεί από τον πρώην Υπουργό Αμύνης Naftali Benett και νυν επικεφαλής του κόμματος Yamina.

Τα στοιχεία που δημοσίευσε το Υπουργείο Υγείας τη Δευτέρα έδωσαν ενθαρρυντικά σημάδια ότι οι προοπτικές πτώσεις των δεικτών επιμόλυνσης της πανδημίας στο Ισραήλ παραμένουν θετικές.

Ο ρυθμός R, ο οποίος μετρά πόσα άτομα μολύνει κάθε ασθενής με COVID-19 κατά μέσο όρο, συνέχισε να μειώνεται και διαμορφώθηκε στο 0,76, το χαμηλότερο εδώ και εβδομάδες.

Χθες αναφέρθηκαν 1.339 νέες περιπτώσεις COVID-19, περίπου 1.000 λιγότερες από την προηγούμενη Κυριακή, τις Κυριακές ο αριθμός των ελέγχων που πραγματοποιούνται είναι σταθερά χαμηλότερος από ό, τι τις καθημερινές.

Σημειώνεται επίσης ότι ήδη έχει αποφασισθεί από την Κυβέρνηση του Ισραήλ η άρση της υποχρέωσης 7ήμερης καραντίνας για όσους εισέρχονται στην χώρα και έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία εμβολιασμού τους με κάποιο από τα εγκεκριμένα εμβόλια.

Θετική αξιολόγηση Οίκου Standard & Poor's

Ο διεθνής οργανισμός αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας S&P σε δελτίο ενημέρωσης που εξέδωσε αναφέρθηκε στα ασφαλή αποτελέσματα των εκλογών του Ισραήλ και προειδοποίησε για πιθανή πολιτική αστάθεια, η οποία αρχικώς δεν εκτιμάται ότι θα προκαλέσει αλλαγές σε βασικά μακροοικονομικά δεδομένα που το Ισραήλ παρουσιάζει σε αυτή την οικονομική καμπί μετά την αντιμετώπιση της πανδημίας. Ως εκ τούτου ο εν λόγω οργανισμός απεφάσισε να διατηρήσει αμετάβλητη την τρέχουσα οικονομική αξιολόγηση της χώρας για το άμεσο μέλλον μη μεταβάλλοντας την βαθμίδα **AA** στην οποία έχει κατατάξει την οικονομία της χώρας από τον Απρίλιο 2018. Ωστόσο, η S&P προσθέτει ότι εάν η πολιτική αβεβαιότητα παραμείνει υψηλή τους επόμενους μήνες, οι δημοσιονομικοί κίνδυνοι θα μπορούσαν να αυξηθούν μεσοπρόθεσμα.

Η S&P σημειώνει την ανάγκη συνεργασίας των κομμάτων είτε είναι υπέρ είτε κατά της τρέχουσας κυβέρνησης και ότι ακόμη και αν σχηματισθεί συνασπισμός, είναι πιθανό να είναι ασταθής όπως στις προηγούμενες κυβερνήσεις της τελευταίας διετίας. Η S&P παρατηρεί ότι παρόλο που η κατάσταση δεν παρουσιάζει άμεσο κίνδυνο, εάν επιμείνει, θα είναι δύσκολο να βρεθεί συναίνεση για συγκεκριμένες προτεραιότητες για τη μείωση του δημοσιονομικού χρέους μεσοπρόθεσμα.

Όσον αφορά το δημοσιονομικό έλλειμμα της κυβέρνησης, το οποίο ανερχόταν στο 12,4% του ΑΕΠ στα τέλη Φεβρουαρίου, η S&P εκτιμά ότι αναμένεται η μείωσή του στο 7,5% έως το τέλος του 2021, υποθέτοντας ότι οποιαδήποτε κυβέρνηση σχηματισθεί θα προσπαθήσει να μειώσει το χρέος. Ωστόσο, η S&P προειδοποιεί ότι οι πολιτικές διαφορές ενδέχεται να ενθαρρύνουν τη δημιουργία φορολογικών μέτρων υπέρ της μείωσης των δημοσίων εσόδων και συνεπώς κινδύνων που θα απειλήσουν έναν ισοσκελισμένο προϋπολογισμό. Εάν συμβεί αυτό, τότε η S&P εκτιμά ότι το έλλειμμα θα μπορούσε να συνεχίσει να διευρύνεται, παρά τις εκτιμήσεις του και να σταθεροποιηθεί, μεσοπρόθεσμα, περίπου στο 80% του ΑΕΠ.

Ταυτόχρονα, η S&P τονίζει τη βασική δύναμη της πιστοληπτικής ικανότητας του Ισραήλ, συμπεριλαμβανομένης μιας ευέλικτης νομισματικής πολιτικής. Ο οργανισμός αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας αναμένει επίσης ότι η ανάπτυξη του Ισραήλ θα ανακάμψει ταχύτατα, εξέλιξη η οποία θα συμβάλει σε ανακούφιση της πίεσης που υφίσταται η δημοσιονομική κατάσταση της χώρας κατόπιν των έκτακτων μέτρων στήριξης που απαιτήθηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας.

Ο Διεθνής Οίκος υπογραμμίζει την επιτυχημένη αντιμετώπιση της πανδημίας και με την ολοκλήρωση σε σύντομο χρονικό διάστημα της βασικής φάσης εμβολιασμού που επέτρεψε την επανάλειψή της οικονομίας με υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τη δημόσια υγεία.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ήδη καθώς η οικονομία επανακά τους ρυθμούς λειτουργίας της το σέκελ ενισχύθηκε χθες έναντι του δολαρίου και έναντι του ευρώ. Η Τράπεζα του Ισραήλ επίσης με χθεσινή απόφασή της έθεσε την αντιπροσωπευτική ισοτιμία σεκλ-δολαρίου 0,359% χαμηλότερα από τη Δευτέρα, στα 3,330 NIS / \$, και η αντιπροσωπευτική ισοτιμία σεκλ-ευρώ ήταν 0,666% χαμηλότερα, στα 3,907 NIS / €.

Διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος Ισραήλ

Το δημοσιονομικό έλλειμμα του Ισραήλ διευρύνθηκε στο 12,4% του ΑΕΠ, ή 174 δις σέκελ (43 δις €), σε ετήσια βάση μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 2021, σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από 12,1% και 166,4 δις σέκελ (42 εκ. €) στα τέλη Ιανουαρίου δηλαδή 11,7% που ήταν στα τέλη Δεκεμβρίου. Παράλληλα τον Φεβρουάριο 2021, το δημοσιονομικό έλλειμμα ήταν 10,9 δις σέκελ (2,7 δις €) σε σύγκριση με το έλλειμμα 3,3 δις σέκελ (834 εκ. €) τον Φεβρουάριο του 2020, λίγο πριν από την κρίση του Covid-19.

Οι κυβερνητικές δαπάνες τον Φεβρουάριο του 2021 ανήλθαν σε 38,8 δις σέκελ (9,8 δις €), συμπεριλαμβανομένων των 6,9 δις σέκελ (1,7 δις €) σε μέτρα οικονομικής βοήθειας, ενώ τα κυβερνητικά έσοδα το Φεβρουάριο του 2021 ανήλθαν σε 27,9 δις σέκελ (7 δις €).

Τα κυβερνητικά έσοδα τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2021 ανήλθαν σε 62,4 δις σέκελ (16 δις €), αύξηση 6,2% σε σχέση με το πρώτο δίμηνο του 2020.

Το πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών του Ισραήλ, η κύρια δύναμη που οδήγησε στην ενίσχυση του σεκέλ, ανήλθε σε ρεκόρ όλων των εποχών, 20,1 δις δολ. (5 δις €) το 2020, σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της χώρας. Το πλεόνασμα αυξήθηκε από 13,4 δις δολ. (3 δις €) το 2019 και ξεπέρασε το προηγούμενο ρεκόρ των 16 δις δολ. το 2015.

Το πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών αντικατοπτρίζει την είσοδο και την έξοδο ξένου νομίσματος προς και από την ισραηλινή οικονομία, που προκύπτει από εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων, άμεσων επενδύσεων, χρηματοοικονομικών επενδύσεων και πολλά άλλα. Η συναλλαγματική ισοτιμία του σεκέλ επηρεάζεται έντονα από αυτόν τον παράγοντα καθώς ειδικώς από το τελευταίο τρίμηνο του 2020 έγινε τεράστια εισροή δολαρίων, με απόφαση της Κεντρικής Τραπέζης Ισραήλ, γεγονός που σήμανε την ενίσχυση του σεκέλ έναντι του δολαρίου και αντίστροφα.

Με την ισραηλινή οικονομία να παράγει 1,386 τρις σέκελ (350 δις €) το 2020 με μέση συναλλαγματική ισοτιμία 3,44 NIS / \$ κατά τη διάρκεια του έτους, το πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών αντιπροσώπευε το 5% του ΑΕΠ, ποσοστό που βοηθά έντονα τη διεθνή πιστοληπτική αξιολόγηση του Ισραήλ. Η S&P επιβεβαίωσε πρόσφατα τη βαθμολογία του Ισραήλ παρά το γεγονός ότι η χώρα εξακολουθεί να μην έχει προϋπολογισμό για το 2021, την πολιτική αβεβαιότητα και τη διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Αυτό οφείλεται κυρίως στο πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών και στην έντονη εισροή άμεσων επενδύσεων από το εξωτερικό.

Προβλήματα σε λιμένες του Ισραήλ

Από αναφορές στον τύπο προκύπτει πως υπάρχει μία άνευ προηγουμένου αναμονή 57 πλοίων αρόδου για ελλιμενισμό και εκφόρτωση στα Μεσογειακά λιμάνια του Ισραήλ Ashdod και Haifa. Συγκεκριμένα περιμένουν να αγκυροβολήσουν 20 πλοία στο λιμάνι του Ashdod και άλλα 37 σε εκείνα του κόλπου της Χάιφα.

Μερικά από τα πλοία ενδεχομένως να χρειαστεί να περιμένουν περισσότερο από μία εβδομάδα, μέχρι να μπορέσουν να εισέλθουν τελικώς σε έναν από τους προαναφερθέντες ισραηλινούς λιμένες. Το Ισραηλινό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο κάλεσε τα λιμάνια να προσλάβουν ακόμα και εκατοντάδες προσωρινούς εργαζομένους για να βοηθήσουν στην εκφόρτωση των πλοίων. Ωστόσο, οι επιτροπές εργαζομένων του λιμένα και το Histadrut (Γενική Ομοσπονδία Εργασίας στο Ισραήλ) έχουν προβάλει βέτο στην πρόταση, υποστηρίζοντας ότι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να προσληφθούν εντός του πλαισίου της συλλογικής σύμβασης εργασίας.

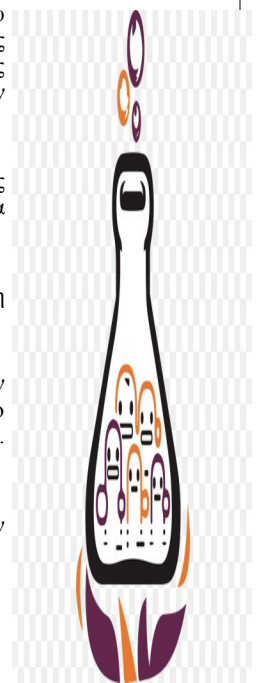
Οι οργανισμοί των λιμένων ενημερώνουν ότι εργάζονται όλο το εικοσιτετράωρο για να εξυπηρετήσουν τα πλοία που περιμένουν, παρά τις διακοπές (σημ.: το Ισραήλ διανύει εβδομάδα πασχαλινών διακοπών). Οι λιμενικές αρχές εκτιμούν ότι η συμμόρφωση αυτή δεν σχετίζεται με την πρόσφατη απόφραξη της διώρυγας του Σουέζ από την προσάραξη του πλοίου E/K Ever Given. Αντίθετα, το “μποτιλιάρισμα” προκλήθηκε από ένα ασυνήθιστο κύμα παραγγελιών για πρώτες ύλες και αγαθά τις τελευταίες εβδομάδες μετά από αύξηση της δραστηριότητας λόγω της οικονομικής ανάκαμψης από την έξοδο από την κρίση Covid-19. Εκτιμάται, επίσης, ότι ελλοχεύει και ένα κερδοσκοπικό στοιχείο, με τους εισαγωγείς να αποθηκεύουν πρώτες ύλες με την πεποίθηση ότι οι τιμές θα αυξηθούν όταν τελικά ανοίξει η παγκόσμια οικονομία. Τα 49 από τα 57 πλοία που περιμένουν αρόδο έξω από τα λιμάνια του Ισραήλ μεταφέρουν προϊόντα όπως τσιμέντο, σίδηρο και ξύλο, ενώ τα υπόλοιπα είναι πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων. Μάλιστα οι ισραηλινές εταιρείες που έχουν παραγγείλει τα εμπορεύματα δεν πιέζονται να παραλάβουν τις αποστολές τους και αυτοί που ζημιώνονται είναι κυρίως ναυτιλιακές εταιρείες. Στην πραγματικότητα, η απόφραξη της διώρυγας του Σουέζ βοήθησε την κατάσταση διότι καθυστέρησε πολλά περισσότερα πλοία που θα είχαν συνωστιστεί στα μεσογειακά λιμάνια του Ισραήλ.

Ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα λιμάνια του Ισραήλ είναι ο αυξανόμενος αριθμός κενών εμπορευματοκιβωτίων. Επειδή οι εισαγωγές του Ισραήλ ξεπερνούν κατά πολύ τις εξαγωγές, πολλά κενά εμπορευματοκιβώτια παραμένουν στα λιμάνια, τα οποία δεν έχουν το χώρο να τα αποθηκεύσουν εντός, οπότε απαιτείται να χρηματοδοτήσουν αποθήκευση εκτός του λιμένα.

Στο πλαίσιο της συζήτησης αυτής, η πρόσφατη απόφραξη της Διώρυγας του Σουέζ είναι πιθανό να λειτουργήσει ως σημαντικός καταλύτης για τη χρηματοδότηση κατασκευής εναλλακτικών εμπορικών οδών μέσω του Ισραήλ για τη σύνδεση του Κόλπου με τη Μεσόγειο.

Εξετάζονται τρία κύρια σχέδια υποδομής παράκαμψης του Σουέζ. Το πρώτο είναι η κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Eilat (λιμάνι του Ισραήλ στη Ερυθρά) προς Ashkelon (λιμάνι στη Μεσόγειο), ο οποίος θα αποτελέσει τμήμα αγωγού πετρελαίου από τον Κόλπο έως τη Μεσόγειο. Το δεύτερο έργο είναι μια σιδηροδρομική γραμμή από το Ντουμπάι μέσω Σαουδικής Αραβίας και Ιορδανίας, και σύνδεση με τη γραμμή Beit Shean – Χάιφα. Το τρίτο έργο είναι η σιδηροδρομική γραμμή από Eilat προς Ashdod.

Το Γραφείο ΟΕΥ έχει αναφερθεί εκτενώς στα ζητήματα αυτά και στο ευρύτερο σχέδιο Tracks for Peace (βλ. σχετ.) το οποίο είναι απότοκο των Συμφωνιών Αβραάμ και παρακολουθεί επισταμένως τις σχετικές εξελίξεις.

**Πρεσβεία Τελ Αβίβ
Γραφείο
Οικονομικών &
Εμπορικών
Υποθέσεων**

**3 Daniel Frisch, Tel Aviv
Τηλέφωνο : (+972) -03-6094981,
6953060
e-mail : ecocom-telaviv@mfa.gr
<https://agora.mfa.gr/index.html>**

*Το Γραφείο ΟΕΥ Τελ Αβίβ
είναι στη διάθεση των επιχειρήσεων
που επιδιώκουν την προώθηση των
προϊόντων και υπηρεσιών τους στην
αγορά του Ισραήλ.*

*Παρακαλούμε να μας
αποστείλετε σχετικά αιτήματα και
τυχόν παρατηρήσεις σας.*

Ημερίδα για θέματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Η ισραηλινή πλατφόρμα IMPROVATE πραγματοποίησε ημερίδα με τίτλο «Clean Tech & Renewable Energy 2021 – Europe & Africa», η οποία μεταδόθηκε ζωντανά διαδικτυακά και μέσω τηλεοπτικού διαύλου του Ισραήλ. Στην ημερίδα είχαν προσκληθεί κυβερνητικά στελέχη από χώρες της Κεντρικής Ευρώπης και εκπρόσωποι διπλωματικών αποστολών στο Τελ Αβίβ. Ειδικότερα συμμετείχαν η κα Irina Nevzlin, ιδρυτής και πρόεδρος της πλατφόρμας Improvate, ο κ. Claude Nyamugabo Bazibuhe, Υπουργός Περιβάλλοντος της Δημοκρατίας του Κογκό, ο κ. Bogdan Bazga, σύμβουλος του Υπουργού Ασφάλειας Τροφίμων & Αγροτικής Ανάπτυξης της Ρουμανίας, η κα. Temenuzhka Petkova, Υπουργός Ενέργειας της Βουλγαρίας, ο κ. Deta Nega Alemu, Πρέσβης της Αιθιοπίας στο Τελ Αβίβ, ο κ. Jarolaw Cwiek-Karpowicz, Σύμβουλος Οικονομικών Υποθέσεων της Πρεσβείας Πολωνίας στο Τελ Αβίβ, ο κ. Jackes Iponco Kumalela, Γενικός Γραμματέας Υποδομών και Δημοσίων Έργων της Δημοκρατίας του Κογκό, ο κ. Julian Popov, πρώην Υπουργός Περιβάλλοντος της Βουλγαρίας και νυν Πρόεδρος του Ινστιτούτου Ευρώπης για την ανάδειξη υποδομών, ο κ. Roy Postmanik, Ερευνητής στο Ινστιτούτο Volcani του Ισραήλ, ο Yahev Vilan, Πρέσβης του Ισραήλ στην Σερβία, ο κ. Job Masima, Πρέσβης της Τανζανίας στο Ισραήλ και ο πρώην Πρόεδρος της Βουλγαρίας Rosen Plevneliev.

Οι εισηγητές αναφέρθηκαν σε αρκετά ζητήματα που αφορούν την ενέργεια και ειδικώς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Τα βασικά στοιχεία που απασχόλησαν την ημερίδα αποδελτιώνονται ως εξής:

- Ο κλάδος της πράσινης ενέργειας αναμένεται να προσελκύσει επενδύσεις περίπου 11 τρις. δολ. τις επρχόμενες δεκαετίες, καθώς το κόστος των ανανεώσιμων πηγών θα πέφτει σταθερά και το μεγαλύτερο μέρος της ενέργειας ανά τον πλανήτη θα προέρχεται από τον ηλεκτρισμό.

- Ο κλάδος της πράσινης ενέργειας αναμένεται να προσελκύσει επενδύσεις περίπου 11 τρις. δολ. τις επρχόμενες δεκαετίες, καθώς το κόστος των ανανεώσιμων πηγών θα πέφτει σταθερά και το μεγαλύτερο μέρος της ενέργειας ανά τον πλανήτη θα προέρχεται από τον ηλεκτρισμό.

Τα επόμενα 10 χρόνια θα είναι κομβικής σημασίας για την ενεργειακή μετάβαση καθώς θα χαρακτηριστεί από μεγάλη ανάπτυξη των μέσων παραγωγής ενέργειας με βάση τον άνεμο και τον ήλιο, καθώς και από ταχύτερη στροφή των καταναλωτών προς τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα.

-το μόνο ορυκτό καύσιμο που θα σημειώσει αύξηση χρήσης τα επόμενα χρόνια θα είναι το φυσικό αέριο, κυρίως για τη βαριά βιομηχανία και τη θέρμανση των κτιρίων. Στις ΗΠΑ, η ύπαρξη άφθονου φθηνού φυσικού αερίου θα καθυστερήσει την ενεργειακή μετάβαση, ωστόσο οι ΑΠΕ προβλέπεται να το υπερκεράσουν το 2041.

- Οι χαμηλές τιμές στο φυσικό αέριο και τον ηλεκτρισμό έχουν δημιουργήσει ένα σκληρό ανταγωνιστικό περιβάλλον για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, γεγονός, βέβαια, που είχε μικρό αντίκτυπο στη δυναμική της ανάπτυξης των εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

- Οι επενδυτές αντιλαμβάνονται πλέον τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως είδος επένδυσης και είναι πιο σίγουροι για τις συγκεκριμένες επενδύσεις, ενώ τα νέα μέσα χρηματοδότησης έχουν μειώσει το κεφαλαιακό κόστος και έχουν βελτιώσει την πρόσβαση σε αυτό. Δίνοντας στις εταιρείες τη δυνατότητα να μειώσουν το φορολογικό βάρος, ενισχύουν την τάση των εταιρειών να επενδύσουν σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθιστώντας τη συνολική οικονομική πρόταση ακόμη πιο ελκυστική.

- Αποθήκευση ενέργειας: Η τεχνολογία αποθήκευσης ενέργειας εξελίσσεται και καθιστά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πιο βιώσιμες, εξαλείφοντας στο μέτρο του μέχρι στιγμής δυνατού το πρόβλημα των διαλείψεων.

- Οι ισραηλινές εταιρείες επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στις επενδύσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που θα υλοποιηθούν την προσεχή δεκαετία στην ΕΕ.

Προβλήματα συγκέντρωσης της οικονομίας στο Ισραήλ.

Η Επιτροπή Ελέγχου Ανταγωνισμού του Ισραήλ, η οποία επιτηρεί την δράση επιχειρήσεων ώστε να μη αυξάνει η συγκέντρωση της οικονομίας, ανακοίνωσε για το 2021 την προσθήκη εννέα νέων εταιρειών στην λίστα εκείνων που ευρίσκονται υπό επιτήρηση αναφορικά με τη θέση τους στον κλάδο που δραστηριοποιούνται.

Η λίστα περιλαμβάνει τις εταιρείες Rami Levy Chain Stores Hashikma Marketing 2006 Ltd., Shufersal Ltd., Alon Blue Square που ελέγχεται από τη Moti Ben-Moshe, εταιρείες πιστωτικών καρτών της Isracard και MAX και Shapir Engineering & Industry Ltd.

Τον Δεκέμβριο του 2013, η Knesset θέσπισε νόμο για την προώθηση του ανταγωνισμού και τη μείωση της συγκέντρωσης. Αυτός ο νόμος επεδίωκε να αντιμετωπίσει, για πρώτη φορά στην ισραηλινή οικονομία, τη συγκέντρωση σε επίπεδο οικονομίας και παρείχε λύσεις σχετικά με το φαινόμενο δημιουργίας ολιγοπωλιακών τάσεων σε ολόκληρη την οικονομία. Μεταξύ άλλων, ο νόμος όριζε ότι μια ρυθμιστική αρχή που επιθυμεί να χορηγήσει μια σύμβαση ή μια άδεια για μια βασική υποδομή ή να ιδιωτικοποιήσει μια κρατική εταιρεία που κατέχει μια τέτοια υποδομή σε μια συγκεντρωμένη οντότητα, πρέπει να απευθυνθεί δεσμευτικά στην επιτροπή σχετικά με τον αντίκτυπο αυτής της κατανομής στη συγκέντρωση της οικονομίας. Η επιτροπή ξεκίνησε τις εργασίες της τον Δεκέμβριο του 2014 και μετά από δύο χρόνια εργασιών, έχοντας συγκεντρώσει γνώμες σχετικά με διάφορες εξαγορές και συγχωνεύσεις, διαμόρφωσε νόμο που ορίζει τη μεθοδολογική βάση για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση της συγκέντρωσης σε ολόκληρη την οικονομία. Ο νόμος αυτός ισχύει από το 2017 και έχει οδηγήσει σε ρύθμιση την αγορά καθώς έχει αποτρέψει μέχρι σήμερα περίπου κατά μέσο όρο το 0,9% κατά μέσο όρο των εξαγορών και συγχωνεύσεων που εξέτασε την περίοδο 2017-2020. Το 2017 καταγράφηκε και το υψηλότερο ποσοστό απορρίψεων ανερχόμενο σε 2,5% επί του συνόλου των υποβληθεισών προτάσεων.

Παράλληλα δημιουργήθηκε κατάλογος με εταιρείες που η θέση τους στην οικονομία είναι εξαιρετικά διευρυμένη με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ζητήματα συγκέντρωσης αναφορικά με την επέκτασή τους είτε μέσω εξαγορών, είτε μέσω συγχωνεύσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές σήμερα ανέρχονται σε 680.

Η επικαιροποίηση του καταλόγου με προσθήκη και άλλων εταιρειών, κατά την προεκλογική περίοδο που διέρχεται το Ισραήλ, υποδηλώνει την ανάγκη της κυβέρνησης να επιδείξει τουλάχιστον τη βούλησή της να μην αφήσει την οικονομική δραστηριότητα να διολισθηθεί σε ολιγοπωλιακές συστηρώσεις που τελικώς δεν οδηγούν σε φιλελευθεροποίηση της αγοράς και μείωση του κόστους ζωής για τους κατοίκους της χώρας.

Σημαντικές επενδύσεις σε κλάδο εταιρειών τεχνολογίας

Η αμερικανική Microsoft βρίσκεται σε συνομιλίες για να επεκτείνει τη δραστηριότητά της στο Ισραήλ και να επενδύσει εκατοντάδες επιπλέον εκατομμύρια δολάρια στο Ισραήλ σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα μέσω ενημέρωσης.

Η εταιρεία έχει ήδη δεσμευθεί να δημιουργήσει ένα κέντρο δεδομένων στο Ισραήλ το 2021 και αυτό το επενδυτικό πρόγραμμα θα αναπτυχθεί περαιτέρω. Παράλληλα υπάρχει και άλλο επιχειρηματικό σχέδιο που είναι σε εξέλιξη και αφορά την επέκταση της δραστηριότητας της εταιρείας μέσω της δημιουργίας κέντρου Έρευνας και Ανάπτυξης στον τομέα όπου κυριαρχεί. Σε μια παρόμοια εξέλιξη η Google ανακοίνωσε πρόσφατα ότι δημιουργεί επίσης ένα παρόμοιο κέντρο E & A στο Ισραήλ.

Την Παρασκευή 26 Μαρτίου ο Διευθύνων Σύμβουλος της Microsoft Satya Nadella συνομίλησε με τον Πρωθυπουργό Benjamin Netanyahu και του παρουσίασε λεπτομέρειες σχετικά με τις προγραμματισμένες νέες επενδύσεις της εταιρείας του στο Ισραήλ, οι οποίες θα ανέλθουν συνολικά σε 1 έως 1,5 δις δολ., ανέφερε ότι το Ισραήλ είναι σημαντικό κέντρο ανάπτυξης για τη Microsoft ενώ όπως σημειώνεται δεν υπέβαλε αιτήματα για λήψη κρατικών κινήτρων για την επένδυση και ούτε η κυβέρνηση ανέλαβε δεσμεύσεις στήριξης της εν λόγω επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.

Λεπτομέρειες για την επένδυση, τις δεσμεύσεις που θα αναλάβει η εταιρεία και τα οφέλη που ενδεχομένως θα λάβει είναι θέματα που θα προκύψουν τις επόμενες εβδομάδες μετά τις συνομιλίες μεταξύ ανώτερων στελεχών της Microsoft και του γραφείου του Πρωθυπουργού και μελών του Εθνικού Οικονομικού Συμβουλίου.

Για την πληρότητα πάντως Η Microsoft απολαμβάνει ήδη χαμηλό φορολογικό συντελεστή 6% στα κέρδη από την παρουσία της στο Ισραήλ, παρότι ο κανονικός φόρος εταιρειών είναι 23% και άλλες μικρότερες εταιρείες τεχνολογίας πληρώνουν μεταξύ 7,5% και 12%.

Παράλληλα σε λιγότερο από ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση της εξαγοράς της ισραηλινής εταιρείας Mellanox, η οποία αναπτύσσει υποδομή επικοινωνιών για κέντρα δεδομένων, ο γίγαντας ηλεκτρονικών μικροεπεξεργαστών (chip) AI Nvidia ανακοίνωσε ότι θα προσλάβει 600 μηχανικούς υλικού και λογισμικού για διαφορετικές θέσεις σε διαφορετικά επίπεδα της παραγωγικής δομής που διατηρεί στο Ισραήλ.

Η Nvidia, η οποία ξεκίνησε ως προγραμματιστής επιταχυντών γραφικών, έχει γίνει τα τελευταία χρόνια προγραμματιστής chip τεχνητής νοημοσύνης (AI Artificial Intelligence) για τέσσερις κύριες αγορές: παιχνίδια, επαγγελματικές προσομοιώσεις γραφικών, κέντρα δεδομένων και αυτόνομα οχήματα.

Μαζί με τη Mellanox, η Nvidia απασχολεί περισσότερα από 2.400 άτομα στο Ισραήλ σε επτά αναπτυξιακά κέντρα (Yorkem, Tel Aviv, Jerusalem, Raanana, Beersheva, Kiryat Gat και Tel Hai). Η επιχειρηματική δραστηριότητα της Nvidia στο Ισραήλ είναι η μεγαλύτερη εκτός ΗΠΑ.

Ο επικεφαλής ανθρώπινου δυναμικού της Nvidia Ισραήλ, Gideon Rosenberg, δήλωσε σε συνέντευξη, ότι η Nvidia θα προσλάβει άτομα στην ομάδα ανάπτυξης λογισμικού και στην ομάδα μικροεπεξεργαστών, αρχιτεκτονική, υλικό και διασφάλιση ποιότητας. Κατά το παρελθόν έτος, όχι μόνο η εταιρεία δεν απέλυσε ούτε έναν υπάλληλο, αλλά συνέχισε να προσλαμβάνει εκατοντάδες άτομα, και σύμφωνα με το πνεύμα της εποχής, όλες οι διαδικασίες πρόσληψης και επιμόρφωσης προσαρμόστηκαν και πραγματοποιήθηκαν εξ αποστάσεως!

Σε άλλη αντίστοιχη εξέλιξη το AnD Ventures, ένα νέο ισραηλινό ταμείο επιχειρηματικών κεφαλαίων για επενδύσεις σε νεοσύστατες επιχειρήσεις start ups δημιούργησε ένα ταμείο 50 εκατ. δολ. Το αμοιβαίο κεφάλαιο, που ιδρύθηκε από πρώην συνεργάτες της iAngels, της Google και του OurCrowd, έχει συγκεντρώσει τα πρώτα 30 εκατ. δολ. και έχει ήδη επενδύσει στην πρώτη εταιρεία.

Η AnD Ventures ιδρύθηκε από τρεις συνεργάτες: τον Lee Moser, προηγουμένως συνεργάτη της iAngels και προσωπάρχη της ισραηλινής πρεσβείας στην Ουάσινγκτον, τον Roy Geva Glasberg, ιδρυτή και γενικό διευθυντή για τα παγκόσμια προγράμματα εκκίνησης της Google "Google for Startup Accelerator", διευθυντή οικοσυστήματος εκκίνησης στο LivePerson και επικεφαλής εκκινήσεων και ενοποιήσεων στη Microsoft και ο Kfir Kachlon, στο παρελθόν ανώτερο μέλος της ομάδας επενδύσεων OurCrowd, ο οποίος ηγήθηκε των επενδύσεων σε νεοσύστατες και προηγμένες τεχνολογίες.

Η AnD Venture σχεδιάζει να επενδύσει 1-1,5 εκατ. δολ. για να καθοδηγήσει την εξέλιξη εταιρειών start ups στους αρχικούς γύρους αναζήτησης χρηματοδότησης σε 15-17 ισραηλινές και ξένες εταιρείες.

Ο μοναδικός αγωγός ροής συναλλαγών της AnD Ventures επιτυγχάνεται, παράλληλα με το δίκτυο του ταμείου, μέσω του AnD Studio, το οποίο οδηγεί και διαχειρίζεται παγκόσμιους επιταχυντές (π.χ. IDCX Accelerator και Calling2Scale Bootcamp του EIT).

Αυτά τα προγράμματα επιτρέπουν να διασυνδεθούν επιχειρηματίες πρώιμου σταδίου με τεχνολογικούς γίγαντες όπως η Amazon, η Deloitte και η Monday που ήδη συνεργάζονται με την AnD Ventures σύμφωνα με όσα ανέφερε ο Roy Geva Glasberg.

Η AnD Ventures επικεντρώνεται σε τεχνολογίες εταιρικού λογισμικού B2B με βαθιά τεχνητή νοημοσύνη και προσεγγίσεις διαχείρισης μεγάλων βάσεων δεδομένων.

Συναλλαγματικά διαθέσιμα Ισραήλ

Τα συναλλαγματικά αποθεματικά του Ισραήλ ήταν 173,3 δις δολ. στο τέλος του 2020, αύξηση 47,3 δις δολ. κατά τη διάρκεια του έτους, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Το επίπεδο των αποθεματικών σε σχέση με το ΑΕΠ αυξήθηκε από 31,9% σε 43,3%.

Η αύξηση των αποθεματικών της Κεντρικής Τράπεζας του Ισραήλ προέρχεται από αγορές συναλλάγματος ύψους 21 δις δολ., στο πλαίσιο της εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής, από τις καταθέσεις της κυβέρνησης συνολικού ύψους 14,6 δις δολ. και από κέρδη που προέκυψαν ως έσοδα από τη διαχείριση μεταβολών σε συναλλαγματικές ισοτιμίες από διαφορετικές αγορές, συνολικού ύψους 11 δις δολ.

Στο τέλος του 2020, 64% των αποθεματικών επενδύθηκαν σε κρατικά περιουσιακά στοιχεία, 15% σε μετοχές, 14% σε περιουσιακά στοιχεία spread και 7% σε εταιρικά ομόλογα.

Η μεταβλητότητα του χαρτοφυλακίου, που αντιπροσωπεύει το επίπεδο κινδύνου, αυξήθηκε σε ιστορικά υψηλά το 2020. Λόγω της υψηλής μεταβλητότητας των δεικτών μετοχών και του υψηλού μεριδίου τους στο χαρτοφυλάκιο σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, η τυπική απόκλιση της απόδοσης του χαρτοφυλακίου, η οποία μετρά αυτή την αστάθεια, έφτασε το 3,35% το 2020, σε σύγκριση με επίπεδο περίπου 1%, κατά μέσο όρο, την τελευταία δεκαετία.

Η αξιοσημείωτη αύξηση του επιπέδου των αποθεματικών, η οποία απορρέει από τις αγορές συναλλάγματος της Τράπεζας του Ισραήλ στο πλαίσιο της εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής, οδήγησε την Τράπεζα να εξετάσει τους στόχους στους οποίους βασίζεται η επενδυτική πολιτική των αποθεματικών και τα χαρακτηριστικά της πολιτικής, όπως ο επενδυτικός ορίζοντας, το προφίλ κινδύνου, το μερίδιο της επένδυσης σε περιουσιακά στοιχεία κινδύνου, καθώς και το νόμισμα για τη μέτρηση της απόδοσης των αποθεματικών. Με την επιφύλαξη της επίτευξης των στόχων ασφάλειας και ρευστότητας, είναι σημαντικό η επενδυτική πολιτική του χαρτοφυλακίου αποθεματικών της Τράπεζας να επιτύχει απόδοση σε σέκελ με όρους που μακροπρόθεσμα θα καλύψουν τουλάχιστον το κόστος χρηματοδότησης της κατοχής των αποθεματικών (το κόστος των υποχρεώσεων ισολογισμού της Τράπεζας). Υπό το πρίσμα αυτό, το ποσοστό διατήρησης του χαρτοφυλακίου αποθεματικών πρέπει να αναφέρεται επίσης σε όρους ισοτιμίας και με το σέκελ.

Αυτό που προκύπτει, σύμφωνα με την ίδια την Κεντρική Τράπεζα, είναι ότι το 2020, η απόδοση σε σέκελ είναι αρνητική, λόγω της ανατίμησής του έναντι των κύριων νομισμάτων στα οποία διατηρούνται τα αποθεματικά, ιδίως έναντι του δολαρίου. Παρά την παρατεταμένη ανατίμηση του σέκελ σε σχέση με τα επενδυτικά νομίσματα, η απόδοση είναι μόνο ελαφρώς αρνητική σε προοπτική 1 και 5 ετών, ενώ είναι θετική σε περίοδο τριετίας.

Η Τράπεζα του Ισραήλ σύμφωνα με σχετικό δελτίο που κυκλοφόρησε χθές τονίζει ότι θα υιοθετήσει πολιτική η οποία θα διασφαλίζει τόσο τα κέρδη της ίδιας ως πιστωτικού οργανισμού όσο και την χορήγηση της δυνατότητας στις επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που η πανδημία επέβαλλε, παρέχοντας σε αυτές την απαιτούμενη ρευστότητα για την απρόσκοπτη λειτουργία τους.